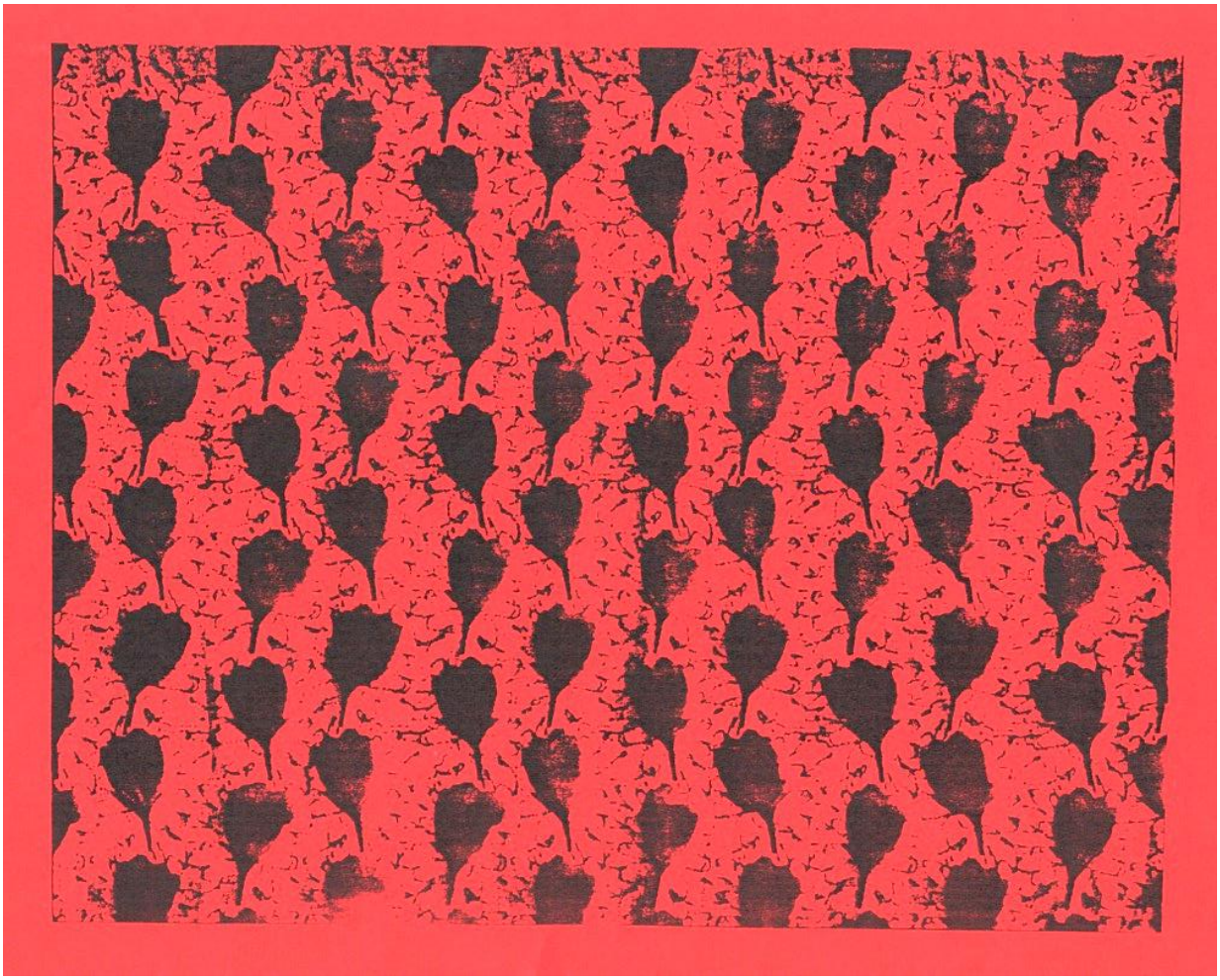

UČENJE

UČENJE

U vrijeme kad su se pojavile trodimenzionalne slike koristio sam ih da bih objasnio pojmove učenja i poučavanja u didaktici. Sudionicima radionice sam podijelio sliku (u prilogu) i objasnio im da kao i svaka slika i ova ima dvije dimenzije. Međutim ako se pažljivo zagledaju u tu sliku nakon nekog vremena otvorit će im se i treća dimenzija. Pri tome na prednjem dijelu slike pojavit će se jedan poznati lik (srce). Svi su pažljivo gledali nakon nekog vremena netko je uzviknuo: „Joj, evo meni se otvorilo. Baš super!“. Nakon nekog vremena još ih se nekoliko javilo s usklikom oduševljenja. Objasnio sam im da to što su oni sami naučili kako gledati trodimenzionalne slike zovemo učenje otkrivanjem i da je ono popraćeno radosnim uzvicima. Prof. Poljak je to zvao „aha efekt“. Ali nisu svi uspjeli. U nastavnoj situaciji se to također događa da kad treba usvojiti neki novi pojam dio učenika oduševljeno javlja da je uspio i nastavnik/nastavnica misli da su svi shvatili ali nisu. I to je problem frontalnog pristupa u nastavi jer se stvara iluzija ako je nekoliko učenike nešto razumjelo da su svi i ide se dalje. Učenje je zapravo individualan čin i netko uči brže a netko sporije i zato je u nastavi potrebno afirmirati individualizirani pristup u učenju.

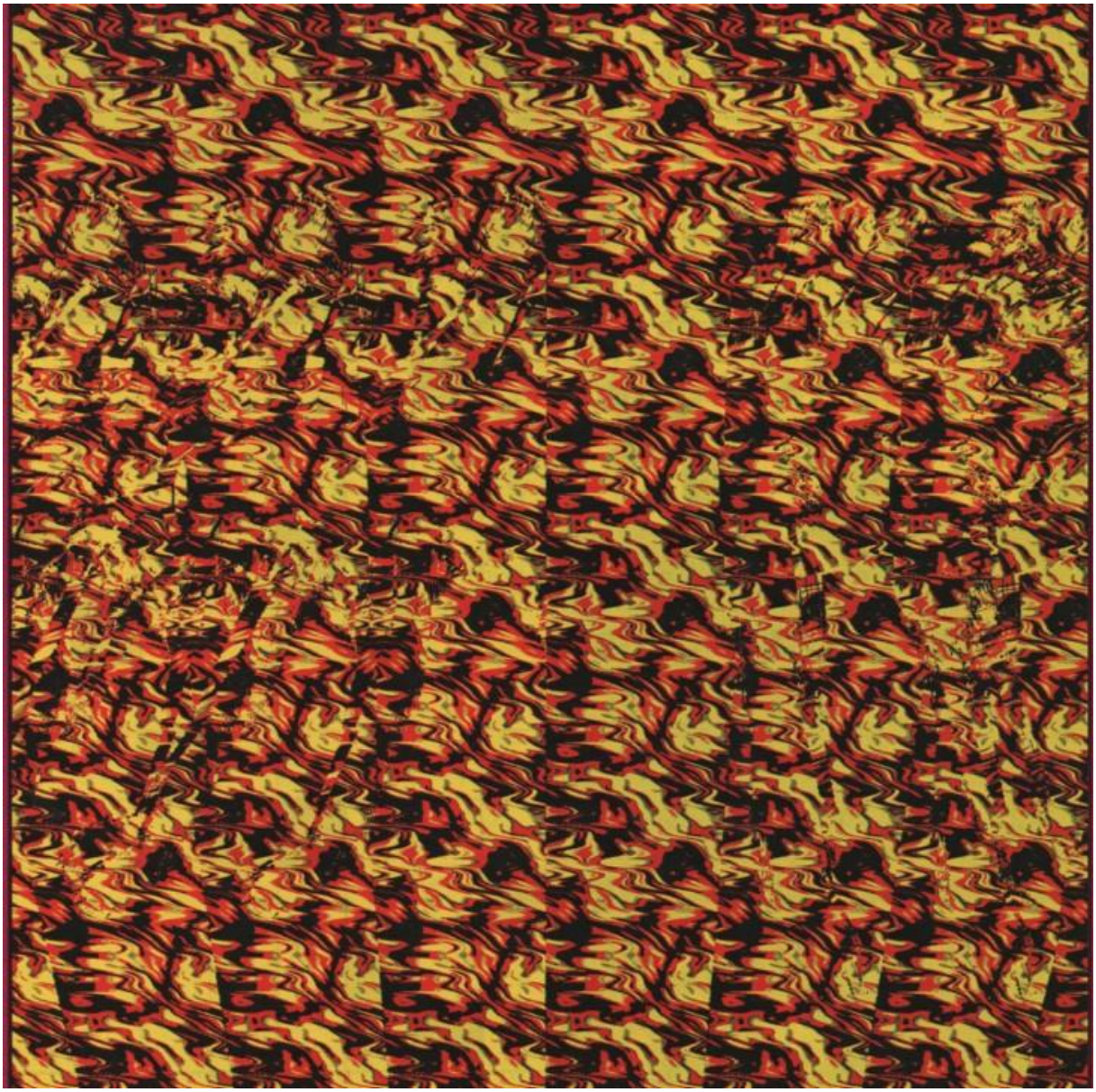

POUČAVANJE

Studente koji su otkrili kako gledati trodimenzionalne slike zamolio sam da to pouče svatko po jednog ili dvoje studenata. Njihovo poučavanje je bilo različito uspješno. Neki su uvjeravali da se to sigurno vidi samo trebaju bolje gledati. Drugi su objašnjavali da se treba zagledati kroz

sliku u daljinu da se pogled zamuti i nakon nekog vremena počet će nam se otkrivati slika u trećoj dimenziji. Ovi su bili uspješniji. Treći su sugerirali da stave vrh nosa na fotografiju i polako se odmiču i ukazat će im se treća dimenzija. Oni su bili još uspješniji. Objasnio sam im da se to naziva poučavanje i da je ono vrlo značajno u školskim uvjetima. Iako je učenje otkrivanjem važno zbog vježbanja intelektualnih sposobnosti ipak, kako kaže jedna engleska pedagoginja, ne možemo sad učenicima dati da ponovno otkrivaju svijet nego im spoznaje prethodnih generacija prenosimo poučavanjem. Međutim bilo je nekoliko studenata koji ni nakon poučavanja od strane njihovih kolega nisu uspjeli vidjeti treću dimenziju slike. Neki od njih su pod odmorom hodali s tim slikama i nastojali vidjeti treću dimenziju, a neki su jednostavno odustali smatrajući da to i nije nešto važno.

Na slici je još jedna trodimenzionalna slika na kojoj ćete ako vam se otvori treća dimenzija u sredini možda vidjeti siluetu pauka.

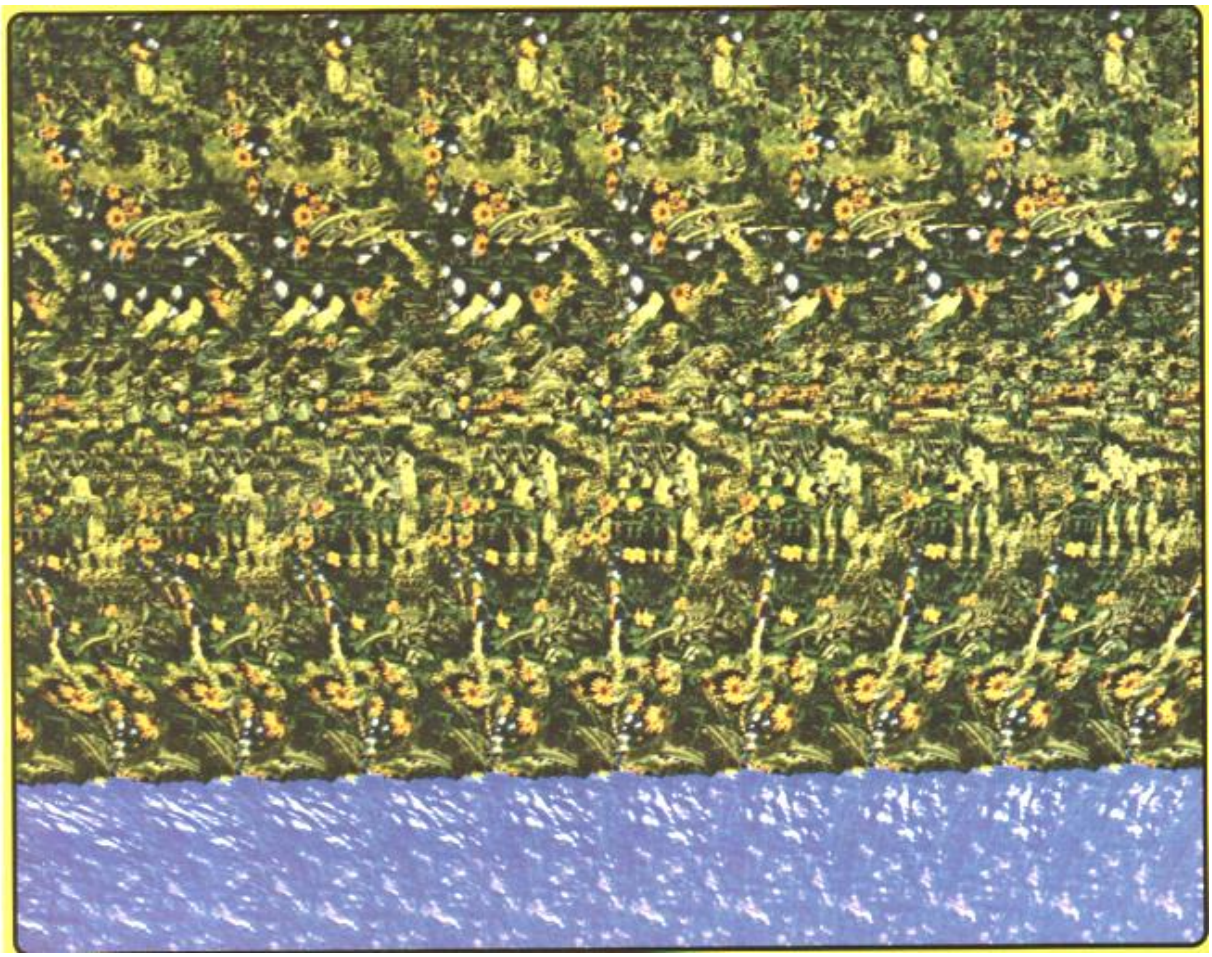

NEUSPJEH U UČENJU

Kako i nakon poučavanja dio naših sudionika ove radionice nije uspio vidjeti treću dimenziju slike dio njih se potrudio i narednih dana nakon dugo nastojanja je uspio, ali neki i nakon toga

nisu. To je situacija koja se javlja i u nastavi. Što ako netko i pored niza nastojanja ne može postići uspjeh. Naravno, promatranje slika u tri dimenzije je nevažno za život i oni koji nisu uspjeli neće zbog toga imati problema, ali se javlja osjećaj vlastitog neuspjeha i osjećaj manje vrijednosti: „Kako da to svi mogu, a samo ja ne?“ Kad nam se to dogodi u nastavi onda je važno da taj neuspjeh kompenziramo nečim u čemu je taj učenik uspješan. Važno je da ne dođe do negativnog definiranja učenika jer to onda ima tragične posljedice. Pogrešno je što se učenika u čemu je manje uspješan stalno sili da upravo to uči, a bilo bi bolje da se naglasak stavi na ono u čemu je uspješan. Poznavao sam jednog vrsnog majstora koji mi je govorio da on nikad nije uspio shvatiti dijeljenje u matematici, a bio je majstor za kojeg su govorili – što mu oko vidi to mu ruka napravi. Škola bi trebala kod svakog učenika stavljati naglasak na ono što mu ide i za što ima smisla jer će mu to i u životu trebati. Za jednog vrsnog kuhara nije važno da zna izvaditi drugi korijen iz nekog broja, ali je važno da razlikuje korijen mrkve od korijena peršina i da ih zna ukomponirati u ukusno jelo.

A za ljubitelje trodimenzionalnih slika evo još jedne, a zove se „Obećana zemlja“.

NOVA PITANJA

Za ljudsko učenje je karakteristično da ono nema kraja pa ćemo i to objasniti na ovom primjeru. Kad smo naučili gledati trodimenzionalne slike normalno je da se sad otvaraju mnoga nova pitanja. Kako je nastala slika na kojoj možemo vidjeti i treću dimenziju? Mogu li ja sam izraditi takvu sliku? Zašto naše oči prvo vide samo dvije dimenzije, a nakon dužeg gledanja uočavaju i treću? Sve su to pitali i moji studenti, ali ja im nisam odgovarao nego sam im ostavio da sami to istražuju. Neki su to i napravili a neki i nisu. To je stvar osobnog izbora. Tako je i u nastavi.

Uvijek nove spoznaje otvaraju niz novih pitanja na koje treba pustiti da mladi i pametni ljudi traže odgovore pa ono do čega dođu mogu izvijestiti i ostale.

Ako je i vas dragi moji čitatelji zainteresirala ova problematika naravno da mnoge odgovore možete naći na internetu.

